

Gabčík, Kubiš a Ježíš

1.čtení: Lukáš 6,20-38

Text kázání: John 18:19 *Velebněz se dotazoval Ježíše na jeho učedníky a na jeho učení. Ježíš mu řekl: "Já jsem mluvil k světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagóze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé, a nic jsem neřikal tajně. Proč se mě ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem říkal. Ti přece vědí, co jsem řekl." Po těch slovech jeden ze strážců, který stál poblíž, udeřil Ježíše do obličeje a řekl: "Tak se odpovídá velebnězi?" Ježíš mu odpověděl: "Řekl-li jsem něco špatného, prokaž, že je to špatné. Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?"*

Bratři a sestry

Středa 27. května 1942 v 10.35 hodin, libeňská zatačka v Praze 8. Reinhard Heydrich, zastupující říšský protektor, sedí na předním sedadle kabrioletu značky mercedesu. Vůz řídí Johannes Klein, jeho vycvičený osobní strážce. V ohybu silnice na chodníku na něj čekají parašutisté. Gabčík vytahuje zpod baloňáku samopal, nevystřelí. Možná zbraň technicky selhala, možná sehrála roli i jiná okolnost. Třeba projíždějící tramvaj. Klein křičí: „Pozor, atentátníci!“ Heydrich rozkazuje: „Zastav! Okamžitě zastav!“ Kubiš vrhá bombu. Možná ji hází jako první, nevíme. Výbuch demoluje stěnu vozu, trhá pneumatiku zadního kola a vyvrací dveře. Vysypou se skleněná okna projíždějící tramvaje číslo 3. Někteří pasažéři jsou lehce raněni. Gabčík prchá vzhůru do kopce, Heydrich na něho dvakrát vystřelí, poté ho pronásleduje Klein, Gabčík ho zneškodní dvěma výstřely do nohy a ztratí se. Kubiš prchá přes ulici ke kolu, někteří pasažéři tramvaje ho chtějí zadržet, voják vystřelí do vzduchu a rovněž mizí. Heydrich je smrtelně raněn. To je událost, která se odehrála přesně před 70 lety a sedmi dny. Minulou neděli bylo výročí.

Tato událost si zaslouží naši pozornost. I proto, že jsme Češi, i proto, že jsme křesťané, i proto, že to nebyla a není událost jednoznačně dobrá nebo špatná. Nejenže za ni zaplatili životem sami Gabčík a Kubiš. Životem zaplatili i tisíce dalších včetně žen a dětí. Celkem přes 15 000 obětí za jednoho mrtvého. Stálo to za to?

Pro nás jako pro křesťany je tu ještě další problém. Má člověk křesťan právo postavit se zlu? Postavit se mu i se zbraní v ruce? To není snadná otázka. Nejspíš každý z nás, já tedy ano, schvaluje to, co tehdy Gabčík a Kubiš udělali. A nejspíš každý z nás, jak tu dnes jsme, se taky snažíme žít život tak, jak nás to učil Ježíš Kristus. Ale jak to dát dohromady? Tak, aby člověk zůstal věrný sám sobě i Božímu povolání? Tím povoláním mám na mysli Ježíšovo učení o lásce, odpuštění, milování nepřátel a ty dalších pěkné a Bohu libé věci, ke kterým nás nabádá. A dále tu máme celý Starý Zákon, tu větší část Bible, ve které se to jen hemží boji, válkami, hrdiny se zbraní v ruce. Tak jak z toho ven?

Můžu Vám dopředu prozradit, že z toho nevede jednoduchá a jasná cesta ven. Není žádná křesťanská poučka, co má člověk dělat, kdy má milovat a odpouštět a kdy může zabít. Taky to ale není tak, že křesťan má být chudáček, na kterého si může každý dovolit, který má v popisu své víry si nechat všechno líbit. Stejně jako Božím zaměstnáním není všechno odpouštět.

Naším mistrem, tím, od koho se chceme učit, jak dobře žít, je Ježíš. On nám říkal, že máme milovat své nepřátele a že nemáme odpouštět jednomu člověku jenom sedmkrát ale sedmdesátkrát sedmkrát. To znamená pořád, vždycky. Byl to ale ten samý Ježíš, který si upletl bič a vypráskal z chrámu směnárníky a prodavače svatých zvířat. Ten samý Ježíš, který těm nejzbožnějším věřícím nadával do plemene zmijí. Ten samý Ježíš, který si nenechal líbit, když dostal neprávem ránu pěstí do obličeje.

Proto jsem na dnešní den vybral právě tento text. Ten totiž mnohem více odpovídá těm našim malým bojům, které musíme svádět všichni. V práci, ve škole, doma. Všude mezi lidmi. Nejprve tedy k tomu krátkému příběhu. Přečtu ho ještě jednou: (čtení...). Ježíš tady je již zrazen a chystá se dopředu jasný politický proces, ve kterém má být Ježíš odsouzen a popraven. Navíc Ježíš to ví. Nesouhlasí s tím, ale také nepodniká nic pro svou záchranu. Kdybyste si přečetli to, co předcházelo, zjistili byste, že Ježíš uklidnil Petra, který ho chtěl bránit s mečem v ruce. No ale ještě než se Ježíš dostane před narychlo svolaný soud, je odveden k Annášovi. V evangeliu se píše, že to byl velebněz. A přitom

byl od Annáše poté poslán k veleknězi Kaifášovi. Kdo byl tedy veleknězem? Annáš byl veleknězem o nějakých 20 let dříve. Ale stále se držel u kormidla (u koryta?) a dění ovládal. Současný velekněz, Kaifáš byl navíc jeho zeť. A ještě než byl svolán rádoby právoplatný soud, snažil se Annáš od Ježíše získat něco, co by použil proti němu. To bylo tehdy nezákonné. Annáš byl mocí opilý parchant, takový, jakých tu máme stále spoustu. Takový, který se oblékal do drahých, tehdy svatých, obleků a zneužíval, čeho šlo, aby dosáhl svého. A neváhal využít ani role velekněze, toho, který má bdít nad Božím zákonem, nad spravedlností a svatostí. No a Ježíš si tuhle nespravedlnost, tohle znásilnění práva nenechá líbit. A když dostane pěstí, nezmlkne. Proč? Kde je teď to jeho 490 krát odpouštět? Kde je jeho nastavení druhé tváře? A proč se domáhá spravedlnosti, když ví, že se stejně žádné nedomůže a že bude odsouzen? Snad proto, že spravedlnost není jenom slovo? Že stojí za to o ni usilovat, i když je boj prohraný? I když člověk ví dopředu, jak to dopadne?

Ano, Ježíš usiloval o spravedlnost. Celý život. Všechno, co dělal a učil, mělo vést ke spravedlnosti, mezi lidmi i mezi člověkem a Bohem. Spravedlnost není jenom slovo. V Bibli se pod tímto slovem skrývá to vše dobré, co tu má na zemi i mezi nebem a zemí být. Spravedlnost jako čistý vztah.

Ale jak je to teda s tím odpuštěním a milováním? To v tu chvíli přestává platit? Ne, nepřestává. Víte, milovat a odpouštět, to je spravedlivé. Každá špatnost, které se člověk dopustí vůči člověku nebo Bohu, musí být potrestána. Jinak to není spravedlnost. V lásce a odpuštění se ale děje to, že člověk ten trest přijímá sám na sebe. Pokud Vám někdo ublíží, a vy mu odpustíte, znovu se rozhodnete ho milovat, tu spravedlnost trestu uvalujete sami na sebe. To vy se s tím musíte poprat a vydržet to. Odpouštět se dá jen to, co člověk může vzít sám na sebe. Odpuštění je narovnání vztahu. Ale i v takto narovnaném vztahu je třeba hledat spravedlnost, nespokojit se s křivárnou a podvodem.

Spravedlnost, odpuštění, to všechno jsou příliš závažné věci, než aby je šlo popsat v jednom kázání. Jedním z úkolů křesťana, je o spravedlnosti a odpuštění přemýšlet, hledat je, hledat u Boha a ptát se Boha, co to znamená a jak po téhle cestě jít. Není žádný soupis toho, co a kdy a jak je spravedlivé a co lze odpustit a co je třeba potrestat. Na to je život příliš složitý. Dnes jsem vám chtěl pouze říci, že milovat a odpouštět, to neznamená spokojit se se zlem a bezprávím. Ani Ježíš se s tím nespokojoval. Jeho cesta ale byla ještě daleko složitější, než ta naše.

Věřím, že to, co udělali Gabčík a Kubiš, bylo správné. Že to bylo správné pro Gabčíka a Kubiše. A že to bylo spravedlivé vůči Heydrichovi. A stejně tak věřím, že je možno Heydrichovi odpustit. Ne nechat to být, dělat, jakože se nic nestalo. Protože ono se stalo. Ale odpustit. Tedy pokud má člověk dost sil na to, aby ten hněv a nenávisť, kterou Heydrich zasluhuje, aby ji člověk vzal sám na sebe a unesl ji. A to možná žádný člověk nedokáže. Snad Bůh.

Pane Bože, který nám odpouští naše viny, prosíme, uč nás hledat spravedlnost a zároveň nám dávej sílu odpustit. Tu sílu, kterou jinde než u Tebe nenajdeme. Amen